

Advies

**Algemene Raad i.s.m. de Sectorraad
Sociaal-Cultureel Werk, de Sectorraad
Kunsten en Erfgoed en de Vlaamse
Sportraad
11 september 2023**

Advies over het voorontwerp van decreet voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie

De SARC werd op 13 juli 2023 door Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Bart Somers om advies gevraagd over het voorontwerp van decreet voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie. Na overleg met het kabinet van minister Bart Somers, werd de adviestermijn verlengd tot 12 september 2023. De adviesvraag werd behandeld door de Algemene Raad, de sectorraad Sociaal-Cultureel Werk, de sectorraad Kunsten en Erfgoed en de Vlaamse Sportraad en vervolgens op 11 september via schriftelijke procedure gefinaliseerd.

CONTEXT

Naast het al gerealiseerde regelgevend kader voor de LIVC R-werking¹, wordt met voorliggend voorontwerp van decreet nu ook voor de afbakening, coördinatie en ondersteuning van het beleid een structurele basis voorzien.

Het voorontwerp van decreet legt vast hoe het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie vorm krijgt en wat er mee beoogd wordt:

- het voorontwerp van decreet bepaalt het doel en de scope van het beleid;
- de modaliteiten van dit beleid,
- en de wijze waarop het beleid vorm krijgt, zowel qua organisatiestructuur als qua subsidiëring.

¹ Zie o.m. ook advies SARC https://www.vlaanderen.be/sarc/system/files/import20201126_Advies_LIVC_R.pdf

ADVIES

1. BETROKKENHEID VAN BELEIDSDOMEINEN

In de bijhorende nota aan de Vlaamse Regering worden de Vlaamse beleidsdomeinen opgesomd die betrokken worden in het beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie. Daar worden onder meer ook Cultuur, Jeugd, Media en Sport vermeld.

Verder in de nota lezen we:

“Binnen de aangewezen beleidsdomeinen wordt het beleid voorbereid, uitgevoerd en geëvalueerd. We gaan uit van een geïntegreerde aanpak waarbij de Vlaamse overheid een aantal prioritaire doelstellingen bepaalt en ieder beleidsdomein instaat voor de uitvoering ervan.”

De SARC merkt op dat de teksten van het decreet niet overlopen zijn met de bevoegde beleidsdomeinen zoals ze zijn opgesomd in het decreet, terwijl daar wel een bijdrage van wordt verwacht zoals personeelsinvestering. Een doorgedreven overleg en afstemming zijn noodzakelijk om de verdere samenwerking die dit decreet naar voor schuift te kunnen garanderen en efficiënt te laten verlopen.

2. FOCUS OP LOKALE BESTUREN

Voorliggend voorontwerp van decreet voorziet in de mogelijkheid om een structurele basisfinanciering uit te werken voor de lokale regierol m.b.t. het beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie.

De hoofdbeleidsdoelstelling is zeer gefocust op lokale besturen zonder verwijzing naar de andere beleidsniveaus die best cruciaal zijn en ook vermeld worden in het decreet, wat de impact minimaler doet lijken dan de totale context van het decreet eigenlijk omvat.

Ook de rol van het middenveld blijft volgens de SARC onderbelicht. Er zit veel expertise en ervaringsdeskundigheid in het brede veld, dit kan minstens expliciet worden benoemd. Het lokale beleidsniveau gaat immers ruimer dan enkel de lokale besturen.

3. CONTEXT EN DEFINIËRING

In alle initiatieven die dit decreet zal voortbrengen is het cruciaal om steeds de brede maatschappelijke context mee te nemen. Er wordt terecht op gewezen dat de effecten van negatieve polarisering steeds moeten worden afgewogen tegenover vrije meningsuiting, maar dat is geen simpele kwestie. Door steeds vanuit wetenschappelijk onderbouwde argumentatie en samenwerking te vertrekken, kunnen gevolgen als stigmatisering of individualisering van een problematiek gecounterd worden.

Hoe enger definities voor negatieve polarisering, radicalisering en sociale veiligheid worden gehanteerd, des te meer dreigen burgers verengd te worden in hun actuele deelname aan de samenleving. De nadruk moet liggen op het verbindend en preventief werken. De basisrol van socio-preventieve actoren (waar jeugdwerk, sociaal-cultureel werk en sport deel van uit maken) moet steeds gerespecteerd en gevalideerd kunnen worden. Begrip en respect vormen de basis voor

verdere uitwisseling en samenwerking. De SARC dringt erop aan om zich te hoeden voor een verdoorgedreven instrumentalisering van vrijetijdsactoren binnen een veiligheidsproblematiek.

De definitie van negatieve polarisatie is volgens het decreet (art. 2):

“Bij negatieve polarisatie is sprake van een groeiende sociaal- emotionele afstand, een groeiend wantrouwen en een verscherping van tegenstellingen tussen groepen in de samenleving, waarbij de sociale veiligheid in het gedrang komt.”

Deze definiëring is onvoldoende objectief en onvoldoende sterk geformuleerd door het adjectief “groeiende/groeiend” te gebruiken. Want wie of wat bepaalt de sterkte van de groei en wie of wat bepaalt wat verscherping is? De SARC stelt voor om “onoverbrugbare/onoverbrugbaar” te hanteren in plaats van “groeiende/groeiend”.

Namens de Algemene Raad,
Annick Schramme, algemeen voorzitter
Bart Dierick, algemeen secretaris

Namens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed
Bart Demuyt, voorzitter
Sigrid Bosmans, ondervoorzitter
Laura Van Wijnsberghe, secretaris

Namens de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk,
Frie De Greef, voorzitter
Dirk Verbist, ondervoorzitter
Liesbeth Lemiere, secretaris

Namens de Vlaamse Sportraad,
Astrid Vervaet, voorzitter
Marc Vlogaert, ondervoorzitter
Maarten Koolen, secretaris